

ΛΕΝΑ ΜΑΝΤΑ

Η ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΩΝ 2 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ

Ταξίδι στη Βενετία

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ταξίδι στη Βενετία**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Λένα Μαντά
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Νέλλυ Βασιλείου
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

© Λένα Μαντά, 2019

© Εικόνων εξωφύλλου: Shayli/Shutterstock, bioraven/Shutterstock (σκέισο)

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2019

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2019, 70.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2755-3

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2756-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoïou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΛΕΝΑ ΜΑΝΤΑ

Ταξίδι στη Βενετία

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ
ΤΗΣ ΛΕΝΑΣ ΜΑΝΤΑ

- Βαλς με δώδεκα θεούς*, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2005
Θεανώ, η Λύκαινα της Πόλης, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2006
Το σπίτι δίπλα στο ποτάμι, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2007
Η άλλη πλευρά του νομίσματος, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2008
Έρωτας σαν βροχή, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2009
Το τελευταίο τσιγάρο, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2010
Δεν μπορεί, θα στρώσει! (διηγήματα), Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2010
Χωρίς χειροκρότημα, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2011
Όσο αντέχει η ψυχή, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2012
Με λένε Ντάτα, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2013
Ήταν ένας καφές στη χόβολη, δεύτερη έκδοση,
Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2014
Τα πέντε κλειδιά, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2014
Μια συγγνώμη για το τέλος, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2015
Όσα ήθελα να δώσω (διηγήματα), Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2015
Η εκδίκηση των αγγέλων, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2016
Γράμμα από χρυσό, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2017
Ζωή σε πόλεμο, Εκδ. ΨΥΧΟΓΙΟΣ, 2018

Λίγα λόγια από μένα...

...Όπως πάντα. Τώρα που είναι αρχή και σας μιλάω εγώ. Αλλά τι να πω γι' αυτό το βιβλίο που κι η ίδια χαμένα τα έχω!

Πρώτα απ' όλα, πρέπει να ξέρετε πως η ιδέα είχε γεννηθεί πολύ πριν σκεφτώ να γράψω το προηγούμενο. Κι ενώ το επεξεργαζόμουν στο μυαλό μου, ήρθε ο θάνατος της μητέρας μου και το ΖΩΗΣΕ ΠΟΛΕΜΟ πήρε τη θέση αυτού που κρατάτε στα χέρια σας τώρα. Συμβαίνουν αυτά...

Όταν, το 2018, παρουσίασα το βιβλίο του Κυριάκου Αθανασιάδη Οι τέσσερις εποχές της Μέλισσας, άκουσα τον ίδιο τον συγγραφέα να εκφράζει κάτι που σχηματοποίησε αυτό που νιώθω τόσο καιρό. Είπε, λοιπόν, πως ένα βιβλίο γράφεται πρώτα στο μυαλό του συγγραφέα και μετά εκείνος πρέπει να το βάλει στο χαρτί και αυτή η διαδικασία είναι δύσκολη και καμιά φορά βαρετή! Πόσο δίκιο είχε! Το ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ το είχα γράψει δεκάδες φορές μέσα μου και, όταν το απόθεσα στο χαρτί, ήταν σαν να ξαναδιάβαζα για πολλοστή φορά το ίδιο κείμενο!

Παράλληλα οφείλω να ομολογήσω πως με τούτο δω το μυθιστόρημα έκανα ένα βασικό λάθος, που δε συνηθίζω... Το υποτίμησα! Ανήκουστο! Ίσως ακριβώς γιατί το είχα «γράψει» πολλές φορές νοερά. Διαφορετικά δεν εξηγείται! Θεώρησα πως ήταν απλό να αποτυπωθεί στο χαρτί, θα έβγαине πιο γρήγορα γιατί το κατείχα, δεν ξέρω τι είχα στο κεφάλι μου εκείνο τον καιρό! Πάντως λογική δεν είχα!

Να υπογραμμίσετε, δε, και μια άλλη «προτοτυπία». Εγώ, που δεν κρατούσα ποτέ σημειώσεις, ούτε έκανα πλάνο για κάθε βιβλίο, βρέθηκα να καταγράφω κάποια πράγματα και να εξελίσσω την ιστορία δημιουργώντας έναν άτυπο σκελετό. Φευ, απατήθηκα! Όταν κάθισα επιτέλους να γράψω, διαπίστωσα πως, φτάνοντας στη σελίδα ογδόντα, δεν είχα μπει καν στις σημειώσεις μου! Κάπου εκεί πανικοβλήθηκα! Το πράγμα ξέφευγε τελικά και δεν ήξερα εγώ, η έμπειρη, να το μαζέψω! Σκέψεις, ιδέες και περιστατικά, ήρωες και... παρατρεχάμενοι με κύκλωσαν. Αρχισαν να με βομβαρδίζουν. Γέμισα κι εγώ το γραφείο μου με χαρτάκια σημειώσεων! Έγραφα και στο χέρι ακόμη κάποια κομμάτια... Χάος! Ένωθα ότι είχα πολλά να πω και έπρεπε να το κάνω με τρόπο σωστό και κατανοητό! Κι όσο έγραφα, τόσο στριμώχνονταν ιστορίες, τόσο πίεζαν οι ήρωες...

Χρόνια είχα να παθιαστώ τόσο πολύ και να χαθώ τόσο απόλυτα! Ξυπνούσα πριν ξημερώσει για να γράψω, έκανα τη νύχτα μέρα και δεν μπορούσα να σταματήσω! Ακόμη κι όταν δεν έγραφα, πάλι χαμένη ήμουν. Ένωθα το μυαλό μου σε λαβύρινθο, σαν ινδικό χοιρίδιο που ψάχνει την έξοδο. Και όσο δεν την έβρισκα, τόσο χαιρόμουν, τόσο απολάμβανα το ταξίδι... Ανεξήγητο; Όχι για μένα.

Ποτέ δεν έχω κλάψει γράφοντας τη λέξη τέλος· το έκανα τώρα... Δεν ξέρω αν ήταν από ανακούφιση που όλα όσα ήθελα βγήκαν επιτέλους σωστά και με τρόπο που να μου αρέσει. Μπορεί και από λύπη που άγγιζε τα όρια του μαζοχισμού. Δε θα είχα κάτι που να με πιέζει τόσο... Λέω πάντα πως η συγγραφή είναι έρωτας και στον έρωτα δε χωράει λογική, μόνο πάθος. Επιβεβαιώθηκα πανηγυρικά, καθώς με το ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ έζησα έναν έρωτα δυνατό, παθιασμένο, συναρπαστικό, που, όταν τελείωσε, η απώλεια με τσάκισε...

Μην ξεχάσω να σας πω πως αυτό το βιβλίο γράφτηκε σε νέο περιβάλλον, μετά τη μετακόμιση στο καινούργιο μου σπίτι, με το γραφείο κολλημένο σ' ένα παράθυρο, όπου νόμιζα πως, αν άπλωνα το χέρι, θ' άγγιζα τα σύννεφα... Μαγεία... Τώρα που θα πρέπει

να σηκωθώ από αυτό, αφού δεν έχω λόγο να κάθομαι μπροστά στην απεραντοσύνη του, δεν ξέρω πώς θ' αντιδράσω!

Κλείνοντας, θέλω να ζητήσω συγγνώμη από όλους τους φίλους μου που παραμέλησα, απ' όλους τους συγγενείς που με έχασαν, απ' όλους γενικά. Δε σας ξέχασα, δε σας αγαπώ λιγότερο, αλλά αυτά έχει ο έρωτας...

Σε όλους εσάς τώρα, τους αγαπημένους μου αναγνώστες, τι άλλο να πω; Μια ευχή... Καλό ταξίδι στη Βενετία...

Λένα Μαντά

Εν πώσει...

Το γαλάζιο χάθηκε κι ο ήλιος κρύφτηκε κι αυτός, καθώς πυκνόλευκες μάζες έκλειναν στα βαμβακένια βάθη τους το αεροσκάφος. Εκείνο σαν κοφτερό λεπίδι τις έσκιζε, περνώντας ανάμεσά τους, και συνέχιζε το ταξίδι του. Ερχόταν αντιμέτωπο με άλλους, ακόμη πιο παράξενους σχηματισμούς, αλλού πιο πυκνούς, αλλού πιο αραιούς. Τα σύννεφα, τώρα, θύμιζαν απαλό αφρό που έδειχνε σαν ν' ανασαίνει, να φουσκώνει, να γιγαντώνεται.

«Η μαρέγκα του Θεού...» είπε δυνατά η Πηνελόπη και χαμογέλασε.

«Ηλίας Μαμαλάκης, Μπουκιά και Συχώριο! Την ίδια εκπομπή βλέπαμε!» παρατήρησε η γυναίκα δίπλα της και χαμογέλασαν πλατιά και οι δύο.

«Χρόνια είχα να ταξιδέψω με αεροπλάνο, είχα ξεχάσει πόσο όμορφα είναι εδώ πάνω... πόσο κοντά στον Θεό νιώθεις...»

«Αυτό να το θυμηθείς όταν αρχίσουν οι αναταράξεις!» πετάχτηκε από το παραδιπλανό κάθισμα η τρίτη της παρέας.

Στράφηκαν και την κοίταξαν οι φίλες της.

«Τι εννοείς;» ρώτησε θορυβημένη η Πηνελόπη.

«Δεν ακούσατε τι είπε ο πιλότος όταν ξεκινήσαμε; Για ποιον τα λέει ο άνθρωπος; Σε δύο γλώσσες το ανακοίνωσε! Εσείς χαμπάρι δεν πήρατε;»

«Τι κακό κι αυτό μ' εσένα, βρε Μάνια μου;» τη μάλωσε η γυναίκα που καθόταν στη μέση. «Μια ερώτηση σου κάνουν, με δέκα απαντάς!»

«Ωραία, λοιπόν...» έκανε θιγμένη εκείνη. «Μας περιμένουν αναταράξεις στο ταξίδι! Εντάξει τώρα; Ήμουν αρκετά σύντομη;»

«Δεν αρχίζουμε καλά!» διαπίστωσε συνοφρυωμένη η Πηνελόπη.

Και, για να επιβεβαιωθούν τα λόγια της, το αεροσκάφος άρχισε να τρέμει και σαν να έχασε λίγο από το ύψος του. Ασυναίσθητα οι τρεις γυναίκες ένωσαν τα χέρια τους, τα έσφιξαν και κοιτάχτηκαν μ' ένα ένοχο χαμόγελο.

«Σαν μωρά κάνουμε μου φαίνεται!» διαπίστωσε η Ιφιγένεια, που καθόταν στη μέση.

Τα μάτια και των τριών στράφηκαν στο μικρό παράθυρο. Προσπάθησαν να διακρίνουν κάτι, μα στάθηκε αδύνατο. Το λευκό γύρω τους ήρθε να το λερώσει ένα γκριζό σύννεφο και ύστερα από λίγο άλλο ένα, ακόμη πιο σκούρο, ακόμη πιο πυκνό. Άλλη μια ανατάραξη ακολούθησε.

Η Πηνελόπη έκανε τον σταυρό της και το πρόσωπό της συσπαστηκε. Ασυναίσθητα αναζήτησε τις αεροσυνοδούς, να διακρίνει κάποια τους αντίδραση για να διαπιστώσει πόσο σοβαρά ήταν τα πράγματα. Δεν είδε κάποια κοπέλα κοντά. Ανασηκώθηκε όσο της επέτρεπε η ζώνη, αλλά πάλι...

«Είναι κι αυτές καθισμένες και δεμένες!» εξήγησε η Μάνια που η θέση της στον διάδρομο της επέτρεπε να βλέπει καλύτερα.

«Και τι κάνουν;»

«Τι θέλεις να κάνουν, Ιφιγένεια;» τη μάλωσε η γυναίκα. «Περιμένουν τον πιλότο να τις ενημερώσει πότε μπορούν να σηκωθούν και να ξεκινήσουν το σερβίρισμα! Τι πάθατε; Πρώτη φορά ταξιδεύετε με αεροπλάνο;»

«Εσύ είσαι καλά;» ενδιαφέρθηκε τώρα η Πηνελόπη, καθώς πρόσεξε το ιδρωμένο μέτωπο της φίλης της.

«Είμαι μια χαρά! Και σε αντίθεση μ' εσάς, διατηρώ και την ψυχραιμία μου! Αναταράξεις είναι! Σε λίγο όλα θα ομαλοποιη-

θούν και θα φάμε επιτέλους!» της απάντησε έντονα η γυναίκα.

«Μα είσαι ιδρωμένη!» παρατήρησε τώρα και η Ιφιγένεια.

«Πρώτη φορά με βλέπετε; Σας εξήγησα ότι αυτές οι εξάψεις είναι από τις χημειοθεραπείες! Χαλαρώστε λοιπόν!»

Ολοκλήρωσε τη φράση της και μετά έγειρε στο κάθισμά της και έκλεισε τα μάτια. Ακόμη και πίσω από τα κλειστά της βλέφαρα, ήξερε πως οι φίλες της δεν πήραν το βλέμμα τους από πάνω της.

Είχαν περάσει πέντε ολόκληρες εβδομάδες που είχε ολοκληρώσει τη θεραπεία της η Μάνια. Οι γιατροί ήταν ενθουσιασμένοι με την πορεία της και την είχαν διαβεβαιώσει πως πολύ σύντομα όλο αυτό θα ήταν απλώς ένας εφιάλης. Χάρη στη σχολαστικότητα της, χάρη στην ικανότητά της ν' αφουγκράζεται σωστά το σώμα της, είχε προλάβει. Ο καρκίνος δεν προχώρησε και οι χημειοθεραπείες έγιναν ουσιαστικά για προληπτικούς λόγους. Με το σκουφάκι στο κεφάλι για να κρύβει το γυμνό από μαλλιά κρανίο της και το στέρνο της ισοπεδωμένο μετά τη διπλή μαστεκτομή, δεν ήταν τόσο σίγουρη για το πόσο σύντομο θα ήταν αυτό το διάστημα, μέχρι να μπορεί να θυμάται χωρίς να πονάει... Ούτε τώρα το ήθελε... Κι όμως, λίγα δάκρυα κύλησαν απ' τα μάτια της και χάθηκαν στις πτυχώσεις του μαντιλιού που είχε δέσει περσίτεχνα, πάνω από το κατάμαυρο σκουφάκι. Ευχήθηκε οι φίλες της να είχαν στρέψει αλλού την προσοχή τους και να μην πρόσεζαν τη στιγμή της αδυναμίας της. Άδικα πήγε η ευχή...

Η Πηνελόπη και η Ιφιγένεια αντάλλαξαν ένα λυπημένο βλέμμα και με τα μάτια συμφώνησαν να μην την ενοχλήσουν. Ήξεραν, ένιωθαν και είχαν τον φόβο τους καλά κρυμμένο. Η Μάνια έπρεπε κάποτε να θρηνήσει· ωστόσο, τόσους μήνες τώρα, δεν υπέκυψε. Δεν επέτρεψε στον εαυτό της να λυγίσει, δεν έγειρε σε κανενός τον ώμο για παρηγοριά, ούτε καν στου άντρα της... Ακόμη και κάποιες ελάχιστες στιγμές που επέτρεψε στον εαυτό της να φανερώσει την αδυναμία της, σαν να το μετάνιωνε και γινόταν πιο σκληρή στη συνέχεια, πρώτα απ' όλους με την ίδια... Αυτομαστιγωνόταν χωρίς έλεος.

Ο πιλότος μπορούσε πια να χαλαρώσει. Τα σύννεφα είχαν

σπάσει, τίποτα δε θα τάραζε το υπόλοιπο του ταξιδιού τους. Οι αεροσυνοδοί έλυσαν τις ζώνες τους και άρχισαν με γρήγορες κινήσεις να ετοιμάζουν όσα ήταν απαραίτητα ώστε να σερβίρουν. Οι δυνατές αναταράξεις είχαν μείνει πίσω και οι επιβάτες πολύ πιο ήρεμοι είχαν επιστρέψει σε όσα θα έκαναν τις ώρες της πτήσης να περάσουν πιο γρήγορα. Άλλοι κουβέντιαζαν μεταξύ τους, άλλοι με τα ακουστικά στ' αυτιά είχαν βυθιστεί στην οθόνη του κινητού τους και κάποιοι φαίνονταν απορροφημένοι από το βιβλίο που διάβαζαν. Μόνο η παρέα των τριών γυναικών, στη δωδέκατη σειρά, έδειχνε διαφορετική. Η κυρία με το σκουφάκι και το περίτεχνα δεμένο μαντίλι είχε γείρει στο κάθισμά της και πίσω από τα κλειστά της μάτια έτρεχαν δάκρυα. Οι δύο φίλες της, δίπλα, κοιτούσαν έξω από το παράθυρο, μα ήταν φανερό ότι τίποτα εκεί δεν τις ενδιέφερε. Το μυαλό τους ταξίδευε πιο γρήγορα και από το αεροσκάφος.

Η Ιφιγένεια ασυναίσθητα έσφιξε τα χείλη. Είχε ήδη μετανιώσει γι' αυτό το ταξίδι. Πώς την έπεισαν να φύγει; Γιατί δέχτηκε ν' αφήσει τον άντρα της και να συμπεριφερθεί τόσο ανώριμα; Κι εκείνος; Θα πρόσεχε; Τα χάπια του θα τα έπαιρνε στην ώρα τους; Ένας ολόκληρος χρόνος είχε περάσει από το σοβαρό χειρουργείο που έκανε και δεν είχε λείψει λεπτό από κοντά του. Τι την είχε πιάσει τώρα; Οι δύο κόρες της την είχαν διαβεβαιώσει ότι θα τον φρόντιζαν με σχολαστική ακρίβεια τις τέσσερις μέρες που θα έλειπε. Ειδικά η μικρή, που τα κατάφερε εξαιρετικά με τη μαγειρική, είχε αναλάβει τα εντελώς ανάλατα γεύματα του πατέρα της. Μέτωπο έγιναν οι τρεις τους για να την πείσουν να ταξιδέψει με τις φίλες της. Είκοσι χρόνια δεν είχε φύγει ποτέ μόνη της. Πάντα δίπλα του. Και πριν από έναν χρόνο εκείνος θα έκανε την αρχή για το ταξίδι χωρίς γυρισμό. Δεν ήθελε να θυμάται, όμως οι αναμνήσεις δεν της χαρίζονταν. Επέστρεφαν και την έκαναν να πετάγεται τις νύχτες, να ελέγχει την αναπνοή του, να πιάνει κρυφά τον σφυγμό του. Είχε μετατραπεί σε νοσηλεύτρια· ικανότατη, απ' ό,τι της είπαν οι γιατροί, που της έδιναν κάθε φορά συγχαρητήρια για τον τρόπο που περιέθαλπε τον ασθενή. Κι εκείνη ήθελε

να τους πει ότι έκαναν λάθος. Δεν ήταν ασθενής, ήταν ο άντρας της, η ζωή και το χαμόγελό της. Κι ό,τι κι αν έκανε ήταν λίγο. Εκείνη τη νύχτα που την πέρασε έξω από το χειρουργείο, κοιτάζοντας τις κλειστές πόρτες, ενώ προσευχόταν κλαίγοντας να μην της τον πάρει ο Θεός, δε θα την ξεχνούσε ποτέ. Διαχωριστικό ανεύρυσμα της είχε πει ο γιατρός, κι αν δεν ήξερε τότε τι ήταν αυτό, το έμαθε μετά. Πολύ καλύτερα απ' όσο επιθυμούσε... Κι αυτό το ταξίδι, αν δεν ήταν η Βενετία, δε θα το αποφάσιζε ποτέ. Η σκληρή φωνή της λογικής ήταν πάντα εκείνη η γυναίκα. Δεν άφηνε περιθώρια να μην ακούσεις, και να μην υπακούσεις τελικά...

Η Πηνελόπη αναστέναξε αθόρυβα, κοιτάζοντας χωρίς να βλέπει τις απαλές δαντέλες που σχημάτιζαν τα σύννεφα λίγα μέτρα μακριά της. Πάντα το ονειρευόταν αυτό το ταξίδι. Από παιδί. Τότε που είχε βρει εκείνο το βιβλίο με τις όμορφες εικόνες, στο σαλόνι της Βενετίας. Της φάνηκε περίεργο που εκείνη η πόλη είχε το ίδιο όνομα με τη μεγάλη της φίλη. Φίλη ήταν η Βενετία. Ποτέ δεν μπόρεσε να τη δει διαφορετικά, παρ' όλες τις δεκαετίες που τις χώριζαν. Μόνο σ' εκείνη μπορούσε να μιλάει ανοιχτά, να μην της κρύβει τίποτα, να μην ντρέπεται ν' αποκαλύψει τις πιο μύχιες σκέψεις της, τα πιο βαθιά κρυμμένα συναισθήματά της. Και δικό της όνειρο το ταξίδι στη Βενετία. Στο τέλος της έγινε εμμονή. Μια εμμονή που έμεινε στη σφαίρα της ουτοπίας, καθώς τα χρόνια περνούσαν και οι ανατροπές στη ζωή της ήταν καταγιγιστικές, περισσότερες απ' όσες μπορούσε ν' αντέξει. Ένωθε ότι και οι φίλες της είχαν δεύτερες σκέψεις για εκείνο το ταξίδι, που όλο σχεδίαζαν και ποτέ δεν έκαναν. Η Μάνια είχε ν' αντιμετωπίσει τους δαίμονές της μετά την αρρώστια της, ενώ πίσω της άφηνε τον άντρα της. Ο Αντώνης τους τελευταίους μήνες περνούσε δύσκολα και η φίλη της δεν έκανε τίποτε άλλο παρά να δοκιμάζει τις αντοχές του με την επιμονή της να παριστάνει τη σούπερ ηρωίδα. Από την άλλη, η Ιφιγένεια είχε κάνει την υπέρβαση ακολουθώντας τες σ' εκείνο το ταξίδι. Ο Ηλίας βέβαια είχε συνέλθει εντελώς από το πρόβλημα υγείας που πέρασε, όμως έπρεπε να είναι πολύ προσεκτικός και η φίλη της ήταν ο ακοίμητος φρουρός της

υγείας του. Ήταν και στον χαρακτήρα της άλλωστε. Από τότε που τη θυμόταν, και με τα παιδιά της το ίδιο ένιωθε. «Αν δεν είμαι εγώ, δεν είναι κανείς», συνήθιζε να λέει.

Και η ίδια; Εκείνη τι άφηγε πίσω της; Είχε βέβαια την κόρη της... Όχι ακριβώς... Οι σχέσεις τους είχαν διαταραχθεί σοβαρά, και ήταν αρκετά έντιμη ώστε να παραδεχθεί πως της ανήκε μεγάλο μερίδιο ευθύνης. Επιπλέον, η εφηβεία, που διένυε η μικρή, έκανε τα πράγματα χειρότερα. Ομηρικοί καβγάδες, μούτρα, λόγια που πλήγωναν, ένα σωρό πράγματα που έκαναν δύσκολη την καθημερινότητά τους. Αυτό το ταξίδι, δε, που ήθελε τόσο, δε θα γινόταν, αν ο πατέρας της μικρής, σε μια σπάνια έκρηξη ενδιαφέροντος, δε δεχόταν να την αναλάβει για τις λίγες μέρες που θα έλειπε εκείνη. Το είχε τόσο ανάγκη... Δύο διαζύγια, καταστροφικά το καθένα για τους λόγους του, την είχαν ισοπεδώσει. Αυτή ήταν η μόνη σωστή λέξη. Ισοπεδωμένη ένιωθε. Ένας δυσθεώρητος βράχος κι ένας σαρωτικός οδοστρωτήρας είχαν περάσει από πάνω της. Πώς να σταθεί όρθια; Κι αν δεν υπήρχαν δίπλα της η Ιφιγένεια και η Μάνια, δε θα είχε επιζήσει· ήταν σίγουρη γι' αυτό. Αισθανόταν τύψεις πια. Οι φίλες της είχαν περάσει διά πυρός και σιδήρου κι εκείνη έκλαιγε μοιρολογώντας τη χαμένη ζωή της, τα θρυμματισμένα νιάτα της, την κλεμμένη ευτυχία της. Οι αδελφές, που της χάρισε η ζωή και όχι η μητέρα της, είχαν σταθεί όρθιες, είχαν αρχίσει να προχωρούν κι εκείνη ακόμη θρηνούσε· υπήρχαν μέρες που δεν μπορούσε ούτε από το κρεβάτι να σηκωθεί. Της έβαζε τις φωνές και η Βενετία. Πόσο δυνατή φωνή είχε αυτή η γυναίκα... Τι κρίμα που δεν την άκουσε, όταν προσπαθούσε να την πείσει για τα λάθος βήματα, που τελικά πλήρωσε πολύ ακριβά.

Ανακάθισαν ταυτόχρονα και οι τρεις· η Ιφιγένεια τινάζοντας το κεφάλι, όπως συνήθιζε πάντα, όταν ήθελε να διώξει τις σκέψεις της, η Πηνελόπη με ακόμη έναν αναστεναγμό και η Μάνια στερεώνοντας καλύτερα το σκουφάκι της, περισσότερο από συνήθεια παρά γιατί είχε μετακινηθεί. Πάνω από τα κεφάλια τους η ευγενική αεροσυνοδός πρόσφερε τους δίσκους με το φαγητό.

Συγχρονισμένες οι κινήσεις τους όταν κατέβασαν τα τραπεζάκια, παραλαμβάνοντας ταυτόχρονα τα πλαστικά δισκάκια. Το ίδιο συγχρονισμένα ξεσκέπασαν το αλουμινένιο πιάτο, που φανέρωσε κοφτό μακαρονάκι με τυρί και σάλτσα.

«Με τόσα λεφτά που πληρώσαμε για τα εισιτήρια, περίμενα κάτι καλύτερο!» παρατήρησε η Μάνια, για να έρθει αντιμέτωπη με το χαμόγελο των δύο γυναικών.

Αυτή τη Μάνια ήξεραν να τη διαχειριστούν. Η γκρίνια και οι καυστικές παρατηρήσεις της ήταν γνώριμο πεδίο. Όταν δε μιλούσε, όταν το βλέμμα σκοτεινίαζε κι ήταν περισσότερο εύγλωττο από τη σιωπή της, τότε άρχιζε η δική τους αμηχανία. Την είδαν να τρώει με όρεξη, παρότι το προηγούμενο απαξιωτικό σχόλιό της, και να συμπληρώνει: «Τουλάχιστον είναι νόστιμο!»

«Πάντως, απ' ό,τι διάβασα στον ταξιδιωτικό οδηγό, η Βενετία δε φημίζεται για την κουζίνα της!» υπογράμμισε η Ιφιγένεια.

«Το 'χει τ' όνομα φαίνεται!» έκανε χαμογελώντας η Πηνελόπη. «Και η δική μας Βενετία δεν είχε καλές σχέσεις με την κουζίνα!»

«Ευτυχώς υπήρχε η Αννέτα!» συμπλήρωσε η Μάνια. «Θυμάστε τα γλυκά της; Εκείνα τα κουλουράκια της...»

Χαμογέλασαν και οι τρεις με τις αναμνήσεις που έφεραν αρώματα από αγαπημένες στιγμές.

«Τι κρίμα που δεν είναι μαζί μας η Βενετία σ' αυτό το ταξίδι...» πρόσθεσε μελαγχολικά η Πηνελόπη. «Όταν γυρίσουμε με το καλό», συμπλήρωσε, «να πάμε να τη δούμε!»

Μ' ένα νεύμα συμφώνησαν και οι τρεις τη στιγμή που έδιναν την παραγγελία τους στην αεροσυνοδό, που τις ρωτούσε τι ήθελαν να πιουν...

Ένα ταξίδι στη Βενετία... στην Πόλη των Δόγηδων... σ' αυτή την πόλη που από μικρές είχαν όνειρο να πάνε. Που μέσα από τις διηγήσεις της Βενετίας είχαν αγαπήσει, που μέσα από φωτογραφίες είχαν περπατήσει. Είχε έρθει η στιγμή να ζήσουν το όνειρο που χρόνια ολόκληρα παραμέριζαν. Κάθε φορά που η ζωή τις πίεζε, έδιναν υπόσχεση πως θα ταξιδέψουν για τα κανάλια, μόλις κόπαζε η φουρτούνα. Μα η φουρτούνα περνούσε και η υπό-

σχεση πνιγόταν ανάμεσα στις πλανεύτρες γόνδολες της επόμενης πρόκλησης ή ανατροπής. Πότε η γόνδολα ήταν ένα παιδί, πότε ένα διαζύγιο της Πηνελόπης, πότε η αρρώστια ενός παιδιού, και κάποιες φορές η γόνδολα απλώς ανεβοκατέβαινε τεμπέλικα σε ήρεμα νερά που καμιά τους δεν ήθελε να ταράξει μ' ένα ταξίδι. Άλλοτε, πάλι, αντί για τη Βενετία, ο προορισμός ήταν διαφορετικός. Κάποιος από τους άντρες σχεδίαζε κάτι για να ευχαριστήσει τη γυναίκα του, οπότε τα κανάλια, η Πιάτσα Σαν Μάρκο, το Παλάτι των Δόγηδων απομακρύνονταν. Ίσως γιατί και οι τρεις τους ποτέ δεν είχαν μιλήσει για την επιθυμία τους να επισκεφθούν τη Βενετία. Ίσως γιατί αυτό το ταξίδι ήταν καθαρά γυναικεία υπόθεση τελικά...

Το Αεροδρόμιο Μάρκο Πόλο της Βενετίας τις υποδέχτηκε γεμάτο κόσμο, δικαιολογώντας τον τίτλο του πέμπτου πιο πολυσύχναστου αεροδρομίου της Ιταλίας. Την ώρα που περίμεναν τις αποσκευές τους, τόσο η Μάνια όσο και η Ιφιγένεια άνοιξαν τα κινητά τους και πήραν τηλεφωνο σπίτι τους, να ενημερώσουν ότι έφτασαν. Η πρώτη μίλησε ελάχιστα με τον άντρα της, η δεύτερη όμως ζήτησε λεπτομέρειες για το αν έφαγε και τι ο Ηλίας, αν πήρε τα φάρμακά του, πόση ήταν η πίεσή του, και το έκλεισε μόνο αφού της έβαλε τις φωνές η μεγάλη της κόρη. Η Πηνελόπη το άνοιξε και αρκέστηκε σ' ένα μήνυμα στη δική της κόρη. Η Μυρτώ τής απάντησε ένα τυπικό «OK». Εξάλλου, δεν είχε δείξει τίποτα, όταν έμαθε για το ταξίδι. Είχε ανασηκώσει αδιάφορα τους ώμους και είχε κλειστεί στο δωμάτιό της. Εκείνη η μόνιμα κλειστή πόρτα ήταν ο εφιάλης της, πάνω στο ξύλο της γίνονταν κομμάτια όλα όσα ήθελε να της πει· φρούριο απροσπέλαστο, εμπόδιζε όλα τα χάρδια που λαχταρούσε να της δώσει. Έσκυβε το κεφάλι τότε η Πηνελόπη γεμάτη τύψεις. Δεχόταν αδιαμαρτύρητα την τιμωρία για τις λάθος επιλογές της που πλήγωσαν το παιδί της.

Έσφιξε τα χείλη πικραμένη και επικέντρωσε την προσοχή της στον μάντα παραλαβής αποσκευών που άρχισε να γυρίζει με τις

βαλίτσες των επιβατών. Χωρίς μεγάλη καθυστέρηση πήραν τις αποσκευές τους και η Πηνελόπη κοίταξε γύρω της συνοφρωμένη.

«Πώς θα βρούμε άκρη, μου λέτε;» ρώτησε, αλλά ματαιώς.

Η Μάνια ήδη βιάδιζε προς το Γραφείο Πληροφοριών με την Ιφιγένεια να την ακολουθεί, και βιάστηκε να τις προλάβει. Έτρεμε να μη χαθεί. Εξάλλου, τα φτωχά αγγλικά της δε θα τη βοηθούσαν καθόλου, ούτε βέβαια και τα γαλλικά, που προσπάθησε τόσα χρόνια να στριμώξει στο κεφάλι της η Βενετία και δεν της έκαναν τη χάρη να παραμείνουν. Μόλις σταμάτησαν τα μαθήματα, πέταξαν μακριά σαν ταξιδιάρικα πουλιά που δεν ήθελαν να την ξέρουν.

Η Μάνια, όμως, προφανώς είχε πάρει τις πληροφορίες που ήθελε και στράφηκε να εξηγήσει και στις φίλες της. «Λοιπόν, όπως τα διάβασα είναι τελικά. Στο ξενοδοχείο μας μπορούμε να φτάσουμε με πλοίο της γραμμής αλλά και με ιδιωτικό σκάφος, κάτι σαν ταξί δηλαδή! Πάμε!»

«Στάσου, παιδί μου!» την εμπόδισε η Ιφιγένεια. «Πώς θα πάμε, αποφασίσαμε;»

«Με ταξί! Θέλω να φτάσω γρήγορα στο Ριάλτο! Ελάτε, λοιπόν! Η Βενετία μάς περιμένει!» συμπλήρωσε ανυπόμονη και άρχισε να βαδίζει βιαστική.

Δεν έριξε βλέμμα πίσω της, ήξερε πως οι φίλες της θα την ακολουθούσαν...

Ο μεσημεριανός ήλιος χάιδευε τα χαμογελαστά πρόσωπά τους ενώ το αεράκι ανέμιζε τα μαλλιά τους και μαζί το μακρύ μαντίλι της Μάνιας, καθώς το μικρό πλοιάριο διέσχιζε τα κανάλια· ήταν όμορφη εικόνα, σαν καρτ ποστάλ. Δεν αντάλλαξαν ούτε λέξη, μόνο κοιτούσαν μαγεμένες γύρω τους, ρουφούσαν και αποτύπωναν σε ψυχή και μυαλό εικόνες που εναλλάσσονταν, επιβλητικά κτίρια με περίτεχνες διακοσμήσεις και θεμέλια στα θολά νερά, σαν δέσποινες μιας άλλης εποχής που έβρεχαν τα πόδια τους καθισμένες νωχελικά στη στεριά.

Το σκάφος τώρα έκοψε ταχύτητα, πλησίαζαν. Η Γέφυρα του Ριάλτο τούς έκοψε την ανάσα με την ομορφιά της, δίπλα της ήταν και το ομώνυμο ξενοδοχείο. Όση ώρα έκαναν να προσεγγίσουν

την αποβάθρα, μπόρεσαν να το παρατηρήσουν με την ησυχία τους. Βαμμένο εξωτερικά σ' ένα ιδιαίτερο χρώμα, σχεδόν κόκκινο, με τοξωτά παράθυρα έμοιαζε με παλιό αρχοντικό. Στο ισόγειο υπήρχε ένα καφέ με τέντες και ριγέ ομπρέλες. Αποβιβάστηκαν βιαστικά και η Πηνελόπη άνοιξε διάπλατα τα μάτια όταν είδε τη Μάνια να δίνει ένα ολόκληρο χαρτονόμισμα των εκατό ευρώ στον οδηγό τους, χωρίς να παίρνει ρέστα. Συνοφρωμένη ακολούθησε τις φίλες της στο εσωτερικό του ξενοδοχείου. Είχε δεχτεί να κάνει αυτό το ταξίδι, κάτω από αφόρητες πιέσεις των άλλων δύο γυναικών, γιατί τα οικονομικά της ήταν πολύ περιορισμένα και δεν υπήρχε περιθώριο για σπατάλες. Εκείνα τα εκατό ευρώ, που άλλαξαν χέρια για μια διαδρομή λίγων λεπτών, την είχαν πονέσει.

Φτάνοντας στη ρεσεψιόν, η Μάνια, που είδε το ύφος της, της χαμογέλασε πλατιά.

«Θα κάνεις ρυτίδες!» την πείραξε. «Και αυτό ήταν δικό μου κέρασμα!» πρόσθεσε σαν να μάντεψε τις σκέψεις της φίλης της. «Μαράζι το είχα το πλοiάριο, από τη στιγμή που το διάβασα στον ταξιδιωτικό οδηγό. Γι' αυτό χαλάρωσε! Δεν ήταν μέσα στα γενικά έξοδα!»

Σε λίγη ώρα, αφού τακτοποίησαν τη διαμονή τους και ανέβηκαν με τη συνοδεία ενός ευγενέστατου γκρουμ στο δωμάτιό τους, έμειναν και οι τρεις με ανοιχτό το στόμα. Ένα μικρό επιφώνημα, που ξέφυγε ταυτόχρονα από τα χείλη τους, έκανε τον όμορφο νεαρό να χαμογελάσει. Για εκείνον δεν ήταν κάτι διαφορετικό, ήταν ο τόπος εργασίας του, αλλά ήξερε την επίδραση του δωματίου στους τουρίστες. Αφού έκανε μια μικρή ξενάγηση δείχνοντας τις παροχές, πήρε το φιλοδώρημα και άφησε τις τρεις γυναίκες να απολαύσουν τον πανέμορφο χώρο.

Το δωμάτιο είχε δύο μεγάλα παράθυρα, που λίγο πριν είχε ανοίξει ο νεαρός γκρουμ και έβλεπαν στο Μεγάλο Κανάλι. Ξύλινα δοκάρια διέτρεχαν την οροφή, προσδίδοντας ζεστασιά, ενώ τους τοίχους κάλυπτε μια χρυσοκίτρινη ταπετσαρία. Το διπλό κρεβάτι ήταν τεράστιο με ουρανό, και γύρω του όλα τα έπιπλα βενετσιάνικες αντίκες με περίτεχνη διακόσμηση. Στην άλλη

άκρη του δωματίου, πίσω από ένα εντυπωσιακό διαχωριστικό, υπήρχε κι ένα τρίτο μονό κρεβάτι, ενώ στο κέντρο του χώρου ήταν τοποθετημένο ένα μικρό σαλονάκι. Καναπές και πολυθρόνες, μαζί με το τραπεζάκι, έμοιαζαν κι αυτά βγαλμένα από άλλη εποχή· λεπτοδουλεμένα, με χρυσαφιά σκαλισματα, αντάξια ενός έργου τέχνης. Ανάμεσα στα δύο παράθυρα υπήρχε ακόμη ένα έπιπλο λευκό με χρυσές λεπτομέρειες και από πάνω του δέσποζε ένας βενετσιάνικος καθρέφτης. Οι δύο χρυσές απλίκες, δεξιά και αριστερά, έριχναν άπλετο φως ώστε η εκάστοτε κυρία να μπορεί να μακιγιαριστεί με άνεση. Η επίπλωση συμπληρωνόταν με ένα χαριτωμένο σεκρετέρ κι ένα επιδαπέδιο ολόλαμπρο φωτιστικό.

«Ας με τσιμπήσει κάποιος, ονειρεύομαι μάλλον!» ακούστηκε η φωνή της Ιφιγένειας.

«Εγώ λέω ότι πέθανα και είμαι στον παράδεισο!» συμπλήρωσε η Μάνια.

Καμιά τους δεν είχε κάνει ούτε ένα βήμα. Πρώτη το τόλμησε η Πηνελόπη, που πλησίασε τον μικρό καναπέ και τον χάιδεψε.

«Δε σας θυμίζει το σπίτι της Βενετίας;» ρώτησε.

Οι άλλες δύο γυναίκες συμφώνησαν αμέσως, χαμογελώντας νοσταλγικά. Πλησίασαν το παράθυρο και άλλο ένα επιφώνημα ακούστηκε και από τις τρεις.

«Χριστέ μου! Νομίζω πως, αν απλώσω το χέρι μου, θα αγγίξω τη γέφυρα!» αναφώνησε η Μάνια.

Πράγματι το δωμάτιό τους ήταν στον δεύτερο όροφο και το πλησιέστερο στη Γέφυρα του Ριάλτο.

«Μα τι καθόμαστε;» συνέχισε η γυναίκα γεμάτη έξαψη. «Ελάτε να τακτοποιήσουμε τα πράγματα και να βγούμε!»

«Δεν πρέπει να ξεκουραστείς λίγο;» ρώτησε η Ιφιγένεια. «Ίσως και να φας κάτι...» πρότεινε.

«Τι να φάω; Δε φάγαμε στο αεροπλάνο;» διαμαρτυρήθηκε η Μάνια. «Και δεν είμαι καθόλου κουρασμένη!»

«Τώρα φαγητό το λες εσύ αυτό του αεροπλάνου;» συνέχισε η Ιφιγένεια. «Εξάλλου, οι γιατροί σου το είπαν. Πρέπει να τρως,

να δυναμώσεις! Οι θεραπείες έχουν καταπονήσει τον οργανισμό σου, τα αιμοπετάλια ήταν χαμηλά και...»

«Ιφιγένεια!» τη διέκοψε η φίλη της θυμωμένη. «Σου έγινε δεύτερη φύση η νοσηλεία κι αν δεν έχεις κάποιον να νταντεύεις, δεν αισθάνεσαι καλά; Δεν είμαι άρρωστη και δε χρειάζομαι γιατρό! Ήρθα στη Βενετία με τις φίλες μου και όχι με το προσωπικό του νοσοκομείου!»

«Μα εγώ...» έκανε να πει η Ιφιγένεια.

Αυτή τη φορά όμως παρενέβη η Πηνελόπη. «Για σταματήστε και οι δύο!» ύψωσε ελαφρώς τη φωνή. «Μάνια, μη δαγκώνεις κάθε φορά που κάποιος νοιάζεται για σένα, κι εσύ, Ιφιγένεια, προσπάθησε να θυμάσαι πως η φίλη μας είναι σαράντα χρόνων γυναίκα και όχι μωρό! Αν δεν αισθάνεται καλά, θα μας το πει!»

«Αν και η αναφορά στην ηλικία μου θα μπορούσε να λείπει», συμφώνησε η Μάνια μ' ένα χαμόγελο ν' ανασηκώνει τις άκρες των χειλιών της, «μίλησες πολύ σωστά!» Πέρασε το χέρι της στους ώμους της Ιφιγένειας και την έσφιξε πάνω της πριν συνεχίσει: «Μην ανησυχείς, φιλενάδα! Είμαι καλύτερα από ποτέ! Επειδή είσαι η μεγαλύτερη, δε σημαίνει ότι πρέπει να μας προσέχεις!» την πείραξε.

«Σε περνάω μόνο δύο χρόνια!» διαμαρτυρήθηκε η γυναίκα, αλλά όταν είδε το παιχνιδιάρικο ύφος της φίλης της, χαμογέλασε. «Είσαι μεγάλο έγκλημα, Μάνια!» της είπε.

Η Πηνελόπη δεν ασχολήθηκε άλλο μαζί τους. Είχε ήδη ανοίξει τη βαλίτσα της και με τις μπλουζές στα χέρια αναζητούσε την ντουλάπα. Ήταν σε μια εσοχή του τοίχου, αλλά μεγάλη και με αρκετές κρεμάστρες. Δίπλα βρισκόταν η πόρτα που οδηγούσε στο μεγάλο μπάνιο. Η Πηνελόπη το επιθεώρησε, κοίταξε τα λαμπερά είδη υγιεινής, τις κατάλευκες πετσέτες και τον μεγάλο καθρέφτη. Στράφηκε πάλι στη βαλίτσα της και τράβηξε ένα πακέτο από τα βάθη της. Η Μάνια και η Ιφιγένεια ξέσπασαν σε γέλια, όταν την είδαν να παίρνει δυο τρία πανάκια απολύμανσης και να περνάει τη λεκάνη και τον νιπτήρα.

«Αλήθεια τώρα;» τη ρώτησε η Μάνια. «Ακόμη κι εδώ θα καθαρίσεις;»

«Αμάν το χάλι σου, κοπελιά!» τη μάλωσε η Ιφιγένεια. «Σύνδρομο καθαρίστριας έχεις! Να φέρουμε και ηλεκτρική να περάσεις τη μοκέτα;»

«Να κοιτάτε τη δουλειά σας!» επαναστάτησε η Πηνελόπη, πλένοντας τα χέρια της. «Εγώ έτσι αισθάνομαι καλά! Τι πρόβλημα έχετε; Σηκωθείτε τώρα να κρεμάσετε τα ρούχα σας για να φύγουμε! Όπου να 'ναι θα νυχτώσει!»

Σε λιγότερο από είκοσι λεπτά βρισκονταν στον δρόμο. Βγαίνοντας από το ξενοδοχείο, τα σκαλιά της επιβλητικής Γέφυρας του Ριάλτο ήταν ακριβώς δίπλα τους και βιάστηκαν να πάνε προς τα εκεί. Ανέβηκαν σχεδόν τρέχοντας και δε σταμάτησαν παρά μόνο όταν βρέθηκαν στο ψηλότερο σημείο. Ο κόσμος συνωσιζόταν, δημιουργούσε τείχος αδιαπέραστο προς τη θέα στο κανάλι. Περιμέναν υπομονετικά να δημιουργηθεί ένα τόσο δα κενό και μετά γλίστρησαν ανάμεσα στους άλλους τουρίστες· βρέθηκαν ν' ακουμπούν επιτέλους στο πέτρινο κράσπεδο, το βλέμμα τους κύλησε πέρα μακριά μαζί με τα νερά του Μεγάλου Καναλιού· μια υδάτινη λεωφόρος γεμάτη πλεούμενα κάθε μεγέθους· ξύλινες προβλήτες και στάσεις για τα λεωφορεία-πλοiάρια, δεξιά και αριστερά· ξύλινοι πάσσαλοι για να δένονται τα μικρά ιδιόκτητα πλοiάρια. Ο ήλιος έδυε αργά, τα φώτα άρχισαν ν' ανάβουν, προσδίδοντας περισσότερη μαγεία στην έτσι κι αλλιώς μαγική πόλη. Γύρω τους κόσμος πολύς, φωνές και γέλια, κάπου μακριά ακουγόταν μουσική μα εκείνες οι τρεις φαίνονταν να μην ακούν τίποτα. Μόνο τη φωνή της Βενετίας να τους εξηγεί: «Το Μεγάλο Κανάλι, κορίτσια μου, ή Καναλάτσο, είναι η κύρια υδάτινη οδός για τις μετακινήσεις. Ξεκινάει από τη λεκάνη του Αγίου Μάρκου και φτάνει μέχρι τη λίμνη, κοντά στον σταθμό της Αγίας Λουκίας. Είναι κοντά στα τέσσερα χιλιόμετρα και τα εκατόν εβδομήντα κτίρια κατά μήκος του ανεγέρθηκαν μεταξύ δέκατου τρίτου και δέκατου όγδοου αιώνα από εύπορες οικογένειες... Να, κοιτάξτε αυτή τη φωτογραφία! Είναι η Γέφυρα του Ριάλτο... Ενώνει τις περιοχές Σαν Πόλο και Σαν Μάρκο. Κάποτε πλημμύριζε από εμπόρους, σήμερα από τουρίστες! Κι ενώ πολλοί διάσημοι καλλιτέχνες της

εποχής διεκδίκησαν τον σχεδιασμό της, τελικά ανατέθηκε στον Αντόνιο ντα Πόντε! Είναι αστείο γιατί το όνομά του μεταφράζεται κυριολεκτικά “Ο Αντώνιος της Γέφυρας”! Κοιτάζτε ομορφιά!»

Σαν όνειρο τους φαινόταν. Ήταν επιτέλους εκεί... Έβλεπαν όσα, για πολλά χρόνια, θαύμαζαν μόνο από τις φωτογραφίες που τους έδειχνε η Βενετία. Ακόμη κι όταν η τεχνολογία εισέβαλε στην καθημερινότητα, μόνο μια φορά μπήκαν στο διαδίκτυο και αναζήτησαν την πόλη των ονείρων τους, αλλά μετά ποτέ ξανά. Είχαν αποφασίσει να τη δουν από κοντά, όσο κι αν καθυστέρουσαν.

Ένα όχι και τόσο διακριτικό σπρώξιμο έδωσε στη Μάνια να καταλάβει πως είχαν μείνει αρκετά στην ίδια θέση. Πίσω τους και άλλοι τουρίστες ήθελαν την πρωτοκαθεδρία στη θέα του Μεγάλου Καναλιού. Παρέσυρε τις άλλες δύο στο εσωτερικό της γέφυρας. Εντυπωσιάστηκαν με το πόσα μικρομάγαζα υπήρχαν εκεί πάνω, κυρίως κοσμηματοπωλεία αλλά και διάφορες γωνιές με σουβενίρ. Παραλίγο να χαθούν στα στενά, αλλά η Μάνια πάλι τους έβγαλε από τον λαβύρινθο και βρέθηκαν να περπατούν στην άλλη πλευρά της όχθης του ποταμού.

«Αν σας πω ότι πεινάω;» ακούστηκε η φωνή της Ιφιγένειας να διαμαρτύρεται. «Εξάλλου, δε φαντάζομαι να περιμένετε να τα δούμε όλα σε λίγες ώρες! Νιώθω εξουθενωμένη και τα πόδια μου άρχισαν να με πονάνε!»

«Και έλεγα πού είναι η διάσημη γκρίνια τόση ώρα!» γέλασε η Μάνια.

«Δεν έχει άδικο...» συμφώνησε και η Πηνελόπη. «Κι εγώ νιώθω κουρασμένη...»

Η Μάνια ανασήκωσε καρτερικά τους ώμους. Και η ίδια ήταν κουρασμένη, αλλά δεν ήθελε να το παραδεχτεί. Περπάτησαν για λίγο κατά μήκος του ποταμού, στη Ρίβα ντελ Βιν, και στάθηκαν μπροστά από το *Ristorante Canal Grande*. Εκείνη την ώρα, άδειαζε ένα τραπέζι από τα μπροστινά στο Μεγάλο Κανάλι και η Πηνελόπη έτρεξε βιαστική και κάθισε μ' έναν αναστεναγμό ανακούφισης. Λίγη ώρα μετά, ύψωναν τα ποτήρια τους και τσούγκριζαν γελώντας δυνατά.

«Στη Βενετία!» αναφώνησε η Μάνια και τη μιμήθηκαν οι άλλες δύο.

Και οι τρεις δεν εννοούσαν την πόλη...

«Τι να κάνουν άραγε τώρα στην Ελλάδα;» αναρωτήθηκε λίγο αργότερα η Ιφιγένεια, τσιμπολογώντας το νόστιμο ψωμάκι που τους είχαν φέρει μαζί με τη σαλάτα τους.

«Εννοείς γενικώς ή ειδικώς στο σπίτι σου;» την πείραξε η Μάνια.

«Λογικά τέτοια ώρα πρέπει να τρώνε...»

«Λογικά τέτοια ώρα... όχι! Είναι μία ώρα πίσω στην Ελλάδα! Και σταμάτα να σκέφτεσαι τον Ηλία, μια χαρά είναι! Σ' το είπαν όλοι οι γιατροί! Είπαμε: αυτό το τριήμερο είναι μόνο για εμάς!»

«Μα καλά... εσύ δε σκέφτεσαι καθόλου τι να κάνει ο Αντώνης μόνος του;»

«Αν έχει λίγο μυαλό στο κεφάλι του, θα έχει βγει με τους φίλους του για γκόμενες!» απάντησε σκληρά η Μάνια και άδειασε με μια γουλιά το περιεχόμενο του ποτηριού της.

«Τρελάθηκες;» θορυβήθηκε η Πηνελόπη. «Τι είναι αυτά που λες για τον άνθρωπο;»

«Δεν τα λέω απλώς! Τα εύχομαι και ολόψυχα, Πηνελόπη! Δεν είναι τόσο μεγάλος, είναι άντρας και μάλιστα γοητευτικός, είναι λογικό...»

«Εσύ είσαι η παράλογη!» ξεσπάθωσε η Ιφιγένεια. «Ο Αντώνης σε αγαπάει πάρα πολύ!»

«Δεν υποστήριξα το αντίθετο! Αλλά είπαμε: είναι άντρας με φυσιολογικές ανάγκες κι εγώ...» Έκοψε μαχαίρι την κουβέντα της και στράφηκε στο ποτήρι της που το ξαναγέμισε με κρασί.

«Γιατί δεν ολοκληρώνεις αυτό που ξεκίνησες;» την προκάλεσε η Πηνελόπη. «Τι εννοούσες μ' αυτό το “κι εγώ...” Έπαφες να είσαι γυναίκα;»

«Εσύ πώς με βλέπεις;» ρώτησε η Μάνια με το βλέμμα καρφωμένο στο τραπέζι, σαν να μετρούσε τα ψίχουλα που υπήρχαν πάνω του. «Τι υπάρχει πάνω μου να θυμίζει γυναίκα; Χωρίς μαλλιά, χωρίς στήθος... χωρίς καν μια μήτρα για να του χαρίσει ένα παιδί».

«Τώρα θα λέμε ό,τι θέλουμε;» τη μάλωσε η Ιφιγένεια. «Πρώ-

τα απ' όλα το θέμα του παιδιού έχει λήξει πριν από χρόνια για σας! Δεν έκανες τώρα υστερεκτομή! Εξάλλου, ο Αντώνης έχει τον γιο του κι εσένα ποτέ δε σε άκουσα να διαμαρτύρεσαι, ούτε να επιθυμείς απόγονο!»

«Ναι... Κι άλλωστε, όταν ήρθε η ευκαιρία, την πέταξα...» ψέλλισε χαμηλόφωνα η γυναίκα σαν να μιλούσε στον εαυτό της.

«Εντάξει! Πιάσαμε την αρχαία ιστορία τώρα!» παρενέβη η Πηνελόπη, περισσότερο έντονα απ' όσο χρειαζόταν για να καλύψει την αμηχανία της για την τροπή της συζήτησης. «Αυτό, Μάνια μου, έγινε πριν από δεκαετίες!»

«Και λοιπόν; Θυμάσαι τι μου έλεγες; Ξέρεις πόσες φορές σκέφτηκα ότι η υστερεκτομή ήταν η τιμωρία μου για τότε;»

«Και μετά κατηγορούσες εμένα για θρησκοληψία!» την αποπήρε η φίλη της.

«Όσο για το άλλο θέμα», πήρε τον λόγο η Ιφιγένεια, «η αλλαγή στην εμφάνισή σου ξέρεις ότι είναι προσωρινή! Τα μαλλιά σε λίγο θα βγουν ξανά και όσο για το στήθος, αφού ολοκλήρωσες τις χημειοθεραπείες, σε λίγο καιρό θα κάνεις πλαστική και θα έχεις στήθος εικοσάρας!»

«Τώρα, όμως, έχω δύο ουλές και στήθος πιο επίπεδο από του άντρα μου! Νομίζεις ότι θα του επιτρέψω να με αγγίξει σ' αυτά τα χάλια;»

«Το βλέπεις λάθος, Μάνια, όλο το θέμα! Αν, ας πούμε, ο Αντώνης έπρεπε για κάποιον λόγο να υποστεί ακρωτηριασμό σ' ένα χέρι ή σ' ένα πόδι... δε θα έκανες έρωτα μαζί του; Θα σε απωθούσε η αναπηρία του;»

«Όχι, βέβαια!» βιάστηκε ν' απαντήσει η Μάνια κοιτάζοντας σχεδόν θυμωμένη τη φίλη της.

«Και τι διαφορά έχει η δική σου περίπτωση; Πώς φαντάστηκες ότι ένας άντρας, που σ' αγαπάει τόσο απόλυτα όσο ο άντρας σου, θα σταματούσε λόγω του δικού σου ακρωτηριασμού; Ναι, συμφωνώ πως το στήθος για τη γυναίκα, εκτός από ερωτογενής ζώνη, είναι και το στολίδι της, όπως τα μαλλιά της. Αλλά δεν είναι το παν, Μάνια! Και δε χρειάζεσαι εμένα για να σου πω ότι δεν υπάρχει

λόγος στο κρεβάτι να βγάλεις τον ειδικό στηθόδεσμο που φοράς! Όσο για ερωτογενείς ζώνες... υπάρχουν ένα σωρό στο σώμα μας!»

Η συζήτηση διακόπηκε από τον σερβιτόρο που άφησε μπροστά τους τρεις λαχταριστές μακαρονάδες, καταδικασμένες όμως να περάσουν απαρατήρητες, πάνω στην έξαψη της συζήτησης που συνεχίστηκε με την αποχώρησή του.

«Άλλη δικαιολογία έχεις;» ρώτησε η Ιφιγένεια.

«Για ποιο πράγμα;» απόρησε η γυναίκα τώρα, φτιάχνοντας με αμηχανία το σκουφάκι της.

«Που κράτησες και κρατάς τον άντρα σου, ακόμη κι εμάς, μακριά!»

«Δεν το έκανα ποτέ!» ύψωσε τη φωνή η Μάνια.

«Αλήθεια; Πέρασες τα πάντα, χωρίς να δούμε ένα δάκρυ, χωρίς ν' ακούσουμε ένα παράπονο, χωρίς να τα βάλεις με τη μοίρα ή τον Θεό για όσα σου έτυχαν! Πονούσες και αντί να βογκάς, δάγκωνες τα χείλη και κλεινόσουν σπίτι! Προσπαθήσαμε να σου μιλήσουμε, να σε προκαλέσουμε να ξεσπάσεις, ως όφειλες, κι εσύ, εντελώς και πάντα υπεράνω, επαναλάμβανες σαν χαλασμένος δίσκος: “Υπάρχουν και χειρότερα, εμένα τουλάχιστον με διαβεβαίωσαν οι γιατροί ότι θα γίνω καλά, δεν κινδυνεύω!” Θυμάσαι μήπως τι σου είπε ο γιατρός κάποτε που επανέλαβες και σ' εκείνον τις ίδιες βλακείες; Μόνη σου μας το αποκάλυψες! Σου είπε λοιπόν: “Μάνια, άσε τι συμβαίνει στους άλλους! Για τον καθένα το δικό του πρόβλημα είναι το πιο σοβαρό κι εσύ πρέπει να θρηνησεις τώρα! Για σένα! Να ξεσπάσεις, ν' αφήσεις τους άλλους να σε παρηγορήσουν και όχι να τους παρηγορείς εσύ!” Τα θυμάσαι; Άραγε στη Βενετία μιλούσες; Εκείνη τι σου έλεγε; Γιατί βάζω στοίχημα ότι τα ίδια και χειρότερα θα σου έλεγε!»

«Δεν τρως λίγη από την καρμπονάρα σου; Έτσι, για να κλείσεις επιτέλους το στόμα σου;» την ειρωνεύτηκε η φίλη της.

«Και με γεμάτο στόμα μιλάω!» αντιγύρισε εκείνη στο ίδιο ύφος. «Ύψωσες τοίχους απροσπέλαστους γύρω σου! Ακόμη και τον άντρα σου τον αποξένωσες και τώρα τολμάς να λες να βρει γκόμενα! Σαν δεν ντρέπεσαι!»

«Ωραία, τα είπες και ξέσπασες!» σάρκασε η Μάνια. «Μήπως να δεις και τα χάλια της δικής σου ζωής, κυρία δασκαλίτσα;»

«Τι έχει η δική μου ζωή;» ρώτησε πειραγμένη η Ιφιγένεια, με την ενοχή να φλερτάρει την έκφρασή της.

«Εκτός από νοσοκόμα του Ηλία, μήπως θυμάσαι ότι κι εκείνος είναι άντρας κι εσύ γυναίκα; Μήπως θυμάσαι ότι οι γιατροί σε διαβεβαίωσαν ότι δεν υπάρχει πρόβλημα και μπορεί να λειτουργήσει κανονικά όχι μόνο μ' εσένα αλλά και με εικοσάρα;»

Η γυναίκα απέναντί της έσκυψε με ξαφνικό ενδιαφέρον πάνω από το πιάτο της και, στριφογυρίζοντας το πιρούνι της στα μακαρόνια, έβαλε μια μεγάλη μπουκιά στο στόμα της.

«Απάντησε λοιπόν!» την προκάλεσε η Μάνια. «Εσύ δήλωσες ότι μιλάς και με γεμάτο στόμα!»

«Τι να σου πω; Εγώ τουλάχιστον μπορώ να παραδεχτώ ότι έχεις δίκιο! Αλλά...»

Έκοψε την κουβέντα της στη μέση. Τα μάτια πλημμύρισαν δάκρυα. Δίπλα τους περνούσαν πλοίαρια, η πόλη των ονείρων τους έπαψε να τις ενδιαφέρει. Σαν να βρέθηκαν και πάλι στο κομψό σαλόνι της Βενετίας, στο σπίτι της στον Χολαργό. Σαν να έγιναν ξανά οι έφηβες που, μέσα στα πορφυρά βελούδα, στα κρύσταλλα και στους πίνακες, μιλούσαν για όλα όσα βασάνιζαν μυαλό και ψυχή.

«Αλλά; Μίλα, Ιφιγένεια!» την παρότρυνε η Πηνελόπη τώρα, σφίγγοντας το χέρι της για να της δώσει κουράγιο.

«Τι να σας πω; Όλα άλλαξαν πια... Δεν είναι μόνο που φοβάμαι για την υγεία του... Έχω την αίσθηση ότι, έτσι και ξεκινήσουμε να κάνουμε κάτι, μόλις ακούσω την αναπνοή του να βαραίνει, θα τρέξω να φέρω το πιεσόμετρο! Θα βάλω το οξύμετρο να δω τα επίπεδα οξυγόνου στο αίμα του!»

Η εικόνα που σχηματίστηκε παραήταν αστεία για να μη χαμογελάσουν και οι τρεις. Σοβάρεψαν όμως αμέσως.

«Και τι άλλο, Ιφιγένεια;» επανήλθε η Μάνια. «Γιατί έτσι όπως μας τα λες, τον βλέπεις σαν ασθενή και όχι σαν άντρα με επιθυμίες...»

«Κοιτάξτε... Σας τα εξήγησα και τότε όσα μου είπαν οι γιατροί... Έπειτα από τέτοιου είδους επέμβαση, έχουν σημειωθεί ακόμη και αλλαγές προσωπικότητας του ασθενούς! Ο δικός μου βέβαια δεν ανήκει σε αυτή την κατηγορία, αλλά δεν είναι και αυτός που ήταν... Κάτι χάθηκε από τον Ηλία... Δεν ξέρω να σας το εξηγήσω... Λέει αυτά που πρέπει να πει, κάνει αυτά που πρέπει να κάνει και όμως σαν κάτι να λείπει. Σαν κάτι να πέθανε... μέσα του... Στην αρχή ήταν βέβαια πολύ πιο εγωπαθής... Δεν τον αφορούσε τίποτα, μόνο ο εαυτός του... Το θεώρησα απόλυτα δικαιολογημένο... Ήταν μεγάλο το σοκ που πέρασε το σώμα του και το μυαλό του... Αλλά και τώρα...»

Σώπασαν και οι τρεις. Ήξεραν ότι είχε δίκιο, το είχαν διαπιστώσει και οι ίδιες. Η Μάνια ήταν η πρώτη που το είδε σε μια φωτογραφία που τράβηξαν όλοι μαζί τον προηγούμενο μήνα. Χωρίς να το θέλει, έμεινε να κοιτάζει τον άντρα της φίλης της. Το βλέμμα του... κάτι είχε χαθεί... σβησμένο, χωρίς εκείνη την παιχιδιάρικη φλόγα που πάντα έκαιγε στα βάθη του. Μόνο μια φωτογραφία που αποτύπωνε το κλάσμα του συγκεκριμένου δευτερόλεπτου μπορούσε να πει την αλήθεια. Στην πραγματικότητα, ο Ηλίας έδειχνε ο ίδιος. Έλεγε αστεία, γελούσε, αλλά...

Η Πηνελόπη ύψωσε το ποτήρι της για να σπάσει τη δυσάρεστη, γεμάτη οδονηρές διαπιστώσεις σιωπή. «Στην υγεία μας!» είπε δυνατά και εύθυμα, χωρίς να νιώθει καθόλου έτσι.

Μέσα της βάραιναν πολλά και κυρίως ενοχές. Τολμούσε κι εκείνη να μιλήσει... Εδώ χανόταν ο κόσμος... Ήταν η σειρά της ν' αδειάσει το ποτήρι της με μια γουλιά και μετά να κλείσει τα μάτια που έτσουξαν από τα δάκρυα του αμάθητου στο ποτό ουρανίσκου της. Κοίταξε τις φίλες της που είχαν καρφώσει διερευνητικό το βλέμμα τους πάνω της.

«Οχ!» αναφώνησε. «Ήρθε η δική μου σειρά;» ρώτησε.

«Δε θα 'ρχόταν;» την πείραξε η Μάνια.

«Μα καλά... Όλα τώρα θα τα πούμε; Και μάλιστα στη Βενετία;»

«Θα το 'χει το όνομα! Πάντα σε μια Βενετία λέγαμε όσα μας πονούσαν!» την πείραξε η Ιφιγένεια.

«Ναι αλλά...» πήγε να πει χωρίς επιτυχία.

«Δε θα γλιτώσεις με υπεκφυγές!» τη διέκοψε η Μάνια. «Δε θυμάμαι πότε ήταν η τελευταία φορά που καθίσαμε έτσι οι τρεις μας και μιλήσαμε χωρίς προσωπεία, χωρίς δικαιολογίες και βιαστικά συμπεράσματα! Δεν ξέρω τι έλεγε η καθεμιά μας στη Βενετία, γιατί όλες πηγαίναμε και τη βρίσκαμε, όταν σκούραιναν τα πράγματα, αλλά έτσι και οι τρεις... Αιώνες πριν! Λέγε λοιπόν! Από αύριο και για όλο το τριήμερο θα είμαστε τουρίστριες! Απόψε όμως είμαστε εμείς οι τρεις και η Βενετία! Η πόλη αυτή τη φορά! Λέγε!» επανέλαβε πιο δυνατά τώρα.

«Τι θα μπορούσα να σας πω που δεν ξέρετε ήδη;»

«Σου λείπει ακόμη αυτός;» ρώτησε η Ιφιγένεια. «Ακόμη κλαις γι' αυτό το κοπρόσκυλο; Ούτε το όνομά του δε θέλω να λέω!»

«Εγώ το λέω όμως... Ο Πάνος ήταν... Προσπαθήστε λίγο να με καταλάβετε... Ο Πάνος ήταν η δεύτερη ευκαιρία μου στην ευτυχία. Δεν μπορείτε να με νιώσετε; Εσείς είστε ακόμη με τους άντρες σας. Εγώ έχω δύο διαζύγια στην πλάτη και μπορώ να σας πω με βεβαιότητα ότι το δεύτερο πονάει πιο πολύ... Αναγνωρίζω πως ίσως τα δικά μου προβλήματα είναι τα πιο γελοία μπροστά σε όσα περνάτε...»

«Τι είπαμε; Ο καθένας θρηνεί για τα δικά του, Πηνελόπη», της υπενθύμισε μαλακά η Μάνια. «Αλλά κάποτε, και αυτό το οφείλεις στον εαυτό σου, πρέπει να δεις μέσα από το πρίσμα της λογικής όσα έγιναν, πρέπει επιτέλους να θυμώσεις μ' αυτό το κάθαρμα που σε τσαλαπάτησε! Δε γίνεται να σου λείπει!»

«Μου λείπουν τα όνειρα που κάναμε μαζί... Εκείνο το σπιτάκι δίπλα στη θάλασσα... Πίστεψα πως, όταν θα έφευγαν η κόρη μου και η κόρη του από το σπίτι, όταν θα έβρισκαν τον δρόμο τους τα κορίτσια, μας περίμενε μια γλυκιά ζωή, γεμάτη αγάπη και συντροφικότητα! Και μην τολμήσετε να με πείτε αφελή! Εκείνος μου φύτεψε αυτά τα όνειρα... Και τώρα νιώθω τη μοναξιά μου πιο βαριά από ποτέ... Ακόμη και η κόρη μου... έχω την αίσθηση ότι με τιμωρεί».

«Δεν πέρασε και λίγα το κορίτσι με τον ηλίθιο!» επαναστάτη-

σε η Ιφιγένεια. «Αλλά εκτός από αυτό», συνέχισε πιο μαλακά, «είναι και η ηλικία... Ξεχνάς τι περνάω εγώ με τις δικές μου; Νομίζω ότι φταίμε εμείς, Πηνελόπη! Εγώ τουλάχιστον, στην προσπάθειά μου να διαφοροποιηθώ εντελώς από τη μητέρα μου, έπεσα με τα μούτρα πάνω τους! Φρόντιζα ακόμη και αυτά που έπρεπε να είναι δική τους ευθύνη! Κι αν με τη μεγάλη ηρεμίσασαμε λίγο, καθώς το τέρας της εφηβείας αποχώρησε πριν με αποτελειώσει, με τη μικρή έχουμε δρόμο ακόμη!»

«Κι εγώ προσπάθησα να μην κάνω τα λάθη της δικής μου μητέρας», παραδέχτηκε η Πηνελόπη, δαγκώνοντας τα χείλη της νευρικά. «Τελικά όμως έκανα πολύ χειρότερα! Κι αν οι δικές σου επαναστατούν με την υπερπροστασία, η δική μου με κατηγορεί γι' αδιαφορία. Και το ξέρετε πως δεν είναι αλήθεια αυτό!» κατέληξε με ένταση. «Την αγαπάω και τη νοιάζομαι! Αλλά στάθηκα αδύναμη κι αυτό δε μου το συγχώρησε...»

«Ηρέμησε, κορίτσι μου...» έσπευσε να την παρηγορήσει η φίλη της. «Η Μυρτώ όσο μεγαλώνει θα καταλαβαίνει και περισσότερα. Κι εκείνη σ' αγαπάει. Δώσε της λίγο χρόνο... σ' το λέω εκ πείρας. Μια μετωπική με τα παιδιά μας βρίσκει εμάς χαμένες και... στραπατσασμένες! Εξάλλου, εμείς έχουμε περισσότερη λογική και υπομονή! Κατανόηση, υπομονή και σταθερότητα χρειάζονται!»

«Ξέρετε τη θεωρία μου!» παρενέβη η Μάνια διακόπτοντας την οδυνηρή συζήτηση. «Τα παιδιά είναι σαν τα αέρια! Τείνουν να καταλαμβάνουν όσο χώρο τούς διατίθεται! Αλλά βέβαια εγώ μιλάω εκ του ασφαλούς, γιατί δεν έχω παιδιά. Και όταν σας ακούω να μιλάτε για τις κόρες σας, μου κάνει καλό, γιατί δε μετανιώνω που δεν έκανα! Και τώρα ας φάμε επιτέλους αυτή την καρμπονάρα! Παγωτό έγινε!»

Έσκυψαν και οι τρεις πάνω από τα πιάτα τους με κοινή απόφαση να μη μιλήσουν άλλο για όσα πονούσαν. Είχαν έρθει να διασκεδάσουν. Είχαν ανάγκη να γελάσουν ξανά και πολύ δυνατά. Είχαν κλάψει πολύ τον τελευταίο χρόνο, είχαν πονέσει ακόμη περισσότερο... Το τοπίο γύρω τους ζωντάνεψε πάλι και ήρθε στο προσκήνιο. Το Μεγάλο Κανάλι ακριβώς δίπλα τους, σαν να

πήρε μαζί του τα δάκρυα. Τα πλοιάρια κουβάλησαν τον πόνο, τον απομάκρυναν, έτρεξαν να τον πετάξουν στη λιμνοθάλασσα πιο πέρα. Τα γέλια και οι φωνές από τους τουρίστες γύρω τους έφτασαν επιτέλους στ' αυτιά τους. Χαμογέλασαν...

Γύρισαν περπατώντας αργά στο ξενοδοχείο τους. Πλησίαζαν μεσάνυχτα και η κούρασή τους απαιτούσε να βρεθούν άμεσα στα κρεβάτια τους. Στο μπάνιο δημιουργήθηκε για λίγο συνωστισμός. Τελευταία μπήκε η Μάνια. Οι φίλες της είχαν κιόλας ξαπλώσει στο μεγάλο διπλό κρεβάτι. Εκείνη είχε επιλέξει το μικρότερο, πίσω από το διαχωριστικό. Απόψε, ύστερα από μήνες, θα μπορούσε επιτέλους να κοιμηθεί χωρίς το σκουφάκι της. Δεν το έβγαζε ποτέ μπροστά στον άντρα της και τα βράδια ήταν δύσκολα, καθώς η αγωνία της μη φύγει το λεπτό ύφασμα μέσα στον ύπνο της δεν της επέτρεπε έναν βαθύ, ξεκούραστο ύπνο.

Απαλλαγμένη από μακιγιάζ, κοιτάχτηκε στον καθρέφτη προσεχτικά. Δεν ήταν η ιδέα της. Το χνούδι πάνω στο κεφάλι της είχε αρχίσει να πυκνώνει. Έτριψε με δύναμη την περιοχή και κοίταξε τον νιπτήρα. Τόσο καιρό ο αντίστοιχος του σπιτιού της μαύριζε από μικρές, κοντές σαν γένια τρίχες, καθώς οι χημειοθεραπείες δεν άφηναν να παραμείνει ούτε μία πάνω της. Τώρα ο νιπτήρας ήταν καθαρός. Επιτέλους, ήταν ζήτημα εβδομάδων πια ν' αποκτήσει πάλι το πυκνό μαύρο μαλλί της. Πώς της το είχε πει ο γιατρός; «Να ξέρεις πως, όταν αρχίσουν να βγαίνουν πάλι τα μαλλιά σου, θα βγουν γρήγορα, βιαστικά... σχεδόν με θυμό!»

Το βλέμμα της κατέβηκε πιο κάτω και η μαχαιριά ήταν δυνατή. Κι αν τα μαλλιά έβγαιναν γρήγορα, το στήθος της δε θα μεγάλωνε μέσα σε λίγες εβδομάδες από μόνο του. Πάλι σε χειρουργείο έπρεπε να μπει. Ένας μικρός άγγελος υπεράσπισης ακούστηκε στο κεφάλι της. «Ο γιατρός σου είπε να βιαστείς να μπεις για την αποκατάσταση! Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα! Μην είσαι ανόητη! Τα μαλλιά θέλουν εβδομάδες, και μέχρι ν' αποκτήσεις την πλούσια χαιτή που είχες, θέλει μήνες! Όχι όμως και το στήθος σου! Σταμάτα λοιπόν! Μόλις επιστρέψεις, κλείσε ραντεβού με τον πλαστικό και τελείωνε!»

Η Μάνια αποτραβήχτηκε από το είδωλό της. Δεν της πήγαιναν οι μεμφιμοιρίες. Μόνο τα σχέδια για το μέλλον τής ταίριαζαν. Ήταν όμορφη κάποτε, θα είχε πάλι πίσω την εμφάνισή της και μάλιστα σύντομα. Φόρεσε τη νυχτικιά της και το σκουφάκι της και βγήκε. Οι ρυθμικές αναπνοές των άλλων δύο γυναικών την έκαναν να χαμογελάσει. Είχαν ήδη κοιμηθεί.

Ξάπλωσε, άφησε ελεύθερο το κεφάλι της και έκλεισε τα μάτια. Αντίθετα με ό,τι πίστευε, σε λίγα λεπτά κοιμόταν βαθιά...

Ήταν προαποφασισμένο κι ας μην το ήξερε καμιά τους. Εκείνο το ταξίδι θα αποδεικνυόταν τελικά κάτι πολύ περισσότερο από ένα όνειρο ζωής. Οι γόνδολες της Βενετίας είχαν πολλά να κουβαλήσουν και, τελικά, να πετάξουν στα βαθιά, θολά νερά· λόγια, πράξεις, συναισθήματα, πόνο, δάκρυα, σκέψεις. Αλλά πρώτα, μία από αυτές πήρε την πρωτοβουλία να ταξιδέψει και τις τρεις πίσω... Δεκαετίες πριν... Στην αρχή...

*Ταξίδι στη Βενετία...
ή μήπως ταξίδι με τη Βενετία;*

Η Μάνια, η Ιφιγένεια και η Πηνελόπη εκεί κατέφευγαν κάθε φορά που στη ζωή τους ερχόταν μια απρόσμενη αλλαγή ή μια δυσάρεστη ματαίωση. Στο σαλόνι μιας άλλης εποχής, καθισμένες σε χρυσοποϊκίλτες πολυθρόνες, έπιναν τσάι από πορσελάκινα φλιτζάνια και, μαζί με την αγαπημένη τους Βενετία, ταξίδευαν νοερά στην Πόλη των Δόγηδων...

Όλα τότε φαίνονταν πιο εύκολα. Οι καρδιές άνοιγαν, τα χείλη μιλούσαν και τα μάτια δάκρυζαν...

Στα βαθιά κανάλια της ψυχής της, η Βενετία πετούσε όσα πουνούσαν και έφερνε δροσερό αεράκι στις ζωές τους...

Η πόλη ή η γυναίκα;

Τι σημασία έχει;

Το ταξίδι στη Βενετία αέναο, γεμάτο ανατροπές και εκπλήξεις. Κυρίως γεμάτο μαγεία...

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧΡΗΣΗΣ: 21974

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ' Ε Π Α Φ Η